

GLOSA

Newsletter Udruge općina u RH

broj 13
travanj 2012.

Udruga
općina u
Republici
Hrvatskoj

UO
RH



IRAK - zemlja kontrasta i neizvjesnosti

**Razgovor s općinskim načelnicima -
saborskim zastupnicima**

**Nužnost uvođenja horizontalnog
fiskalnog poravnanja**

Poštovani čitatelji,

pred vama je GLOSA. Prvi broj elektroničkog newslettera (ili njuzletera – teoretičari jezika još se nisu složili) Udruge općina u RH koji nosi vlastito ime.

Ne skrivamo da su naše ambicije kad je u pitanju informiranje vas, naših članica, svakim danom sve veće, pa je davanje imena logičan slijed na zahtjevnem putu podizanja kriterija i uklapanja u moderne trendove. I mi smo se, dakle, odlučili "brendirati" jer bismo, osim što želimo biti korisni i informativni za cijelu hrvatsku lokalnu samoupravu, htjeli biti i prepoznatljivi na gusto naseljenom hrvatskom medijskom nebu. Pokušali smo u realizaciji te ideje ostvariti suradnju s općinama, objavili smo natječaj za ime newslettera, ponudili suradnju i (simbolične) honorare, i bilo nam je jako žao kad nismo dobili ama baš nijedan prijedlog. Stoga smo ime smislili sami i sad nam ne preostaje drugo nego da se nadamo da vam se svidjelo. A suradnji se i dalje radujemo...

Zašto baš Glosa? Termin "glosa" nastao je iz grčke riječi *glossa* što znači jezik. Danas ima nekoliko značenja: za naše potrebe to je prije svega zgodan akronim za "glasilo lokalne samouprave". Nadalje, to je kolokvijalni izraz u modernom novinarstvu za formu teksta u kojem se naglašeno iznosi autorski stav, kratak i žustar polemički komentar. Potom, prema hrvatskom jezičnom portalu, to je "objašnjenje uz neki tekst, napomena uz tekst; rječnik manje poznatih riječi i pojmove, težih ili teže razumljivih dijelova u nekom tekstu otisnut na kraju knjige, mali rječnik". To je također i arhaična "pjesma od četiri strofe, posljednji stihovi koji, kad se čitaju jedan za drugim, daju novu strofu".

Neizbjegna wikipedia kazuje da je glosa ime i za jedan cijeloviti pomoćni jezik što ga izmislio i u rječnik uobliočio znanstvenik Lancelot Hogben 1943., dok je bespomoćno promatrao bombardiranje Aberdeena. U međuvremenu bilo je unaprjeđivanja tog jezika, no uvijek na tragu želje da se ljudi koji govore različite jezike što lakše sporazumijevaju (poput logike popularnijeg esperanta), sve uz oslonac na izračun po kojemu u redovnoj komunikaciji koristimo manje od tisuću riječi... Bilo s tisuću ili ipak puno više riječi, u Glosi ćemo i dalje nastojati biti informativni, pouzdani, korisni, boriti se za interese lokalne samouprave, pomagati u širenju znanja i vidika u našim općinama, koliko god da ih bude!

Uredništvo

Sadržaj:

Irak - zemlja kontrasta i neizvjesnosti.....	2
Slaba upotreba naknade za razvoj u unaprjeđenju lokalne vodnogospodarske infrastrukture.....	7
Razgovor s načelnicima - saborskim zastupnicima.....	9
Nužno uvođenje horizontalnog fiskalnog poravnaja.....	12
Savez gradova i općina otišao u zaslženu mirovinu, na scenu stupio KOLOS!.....	17
Odsad i Hrvati kreiraju europske javne politike koje se tiču lokalnih i regionalnih vlasti.....	19
Kako je na referendumu glasovala Hrvatska: 18 općina protiv EU-a.....	21
Pregled aktivnosti Udruge općina: siječanj-ožujak 2012.....	22

Impressum

Izdavač: Udruga općina u RH
 Uredništvo: Udruga općina u RH
 Hrgovići 59, 10000 Zagreb, Hrvatska
 Tel +385 1 3689 152; 154; 153
 Fax +385 1 3637 116
 e-mail: info@udruga-opcina.hr
 web: <http://www.udruga-opcina.hr/>

Komentare, vijesti i ostale priloge šaljete na:
info@udruga-opcina.hr

Naslovnica: Detalj sa skupštine Saveza
 Autor: Petar Krajačić Vilović



Uredništvo Glose

IRAK - ZEMLJA KONTRASTA I NEIZVJESNOSTI



Sigurnost prije svega

“U koordiniranim napadima auto bombama na području Iraka danas je poginulo 50 ljudi.”

Tako je glasila vijest koja nas je 23. veljače ove godine, nakon višesatnog noćnog leta iz Istambula i preveliko spavanja, dočekala nakon buđenja u Erbilu, glavnom gradu Autonomne regije Kurdistan (ARK) na sjeveru Iraka. Sreća u nesreći je da vijesti o terorističkim napadima u Iraku više ne dominiraju naslovnicama europskih medija, pa su naši bližnji kod kuće ostali

pošteđeni brige o našoj, očito ipak krhkoj sigurnosti.

U Erbil smo stigli kao predstavnici NALAS-a (regionalne mreže udruga lokalne samouprave), odgovarajući na poziv domaćina da tijekom dvodnevne konferencije članovima gradskih vijeća Bagdada prenesemo iskustva lokalne samouprave zemalja jugoistočne Europe. Za sudjelovanje dobrovoljno se javilo nas šestero: Jasmina iz Maribora, Amir iz Sarajeva, Murat iz Istambula, Kelmend i Nataša iz Skopja i ja - Mladen iz Zagreba.

Da je pitanje (ne)sigurnosti i u ovom gradu, koji je, za razliku od Bagdada,

već duže vrijeme pošteđen izravnih terorističkih napada, ipak stalno prisutno i naglašeno, shvatili smo odmah nakon slijetanja u Erbil. Od detaljne provjere naših putovnica i ulaznih viza prilikom dolaska u zračnu luku do betonskih prepreka koje se slalomskom vožnjom zaobilaze pri odlasku iz zračne luke, na svakom je koraku vidljivo da je fizička sigurnost svakodnevni začin života. Jamstveno pismo za vize dobili smo od regionalnog ministarstva ARK-a, a ne od ministarstva u Bagdadu. Jedan policijski službenik tome prigovara, prilazi drugi i razgo-

vara s njim. Nakon toga dobijamo vize.

Hotel u kojem smo smješteni okružen je visokom ogradom s nekoliko pješačkih ulaza koje čuvaju naoružani muškarci mrkih pogleda; svi se automobili prije ulaska na hotelski parking posebno pregledavaju; novi gosti hotela prije ulaska prtljagu provlače kroz rentgen, a sami prolaze okvir detektora metala; ručnim detektorom metala pregledavaju nas na ulazu u neke restorane i svako mjesto na kojem se okuplja veći broj ljudi (poput shopping centara)... Stroge sigurnosne mjere vjerojatno su jedan od razloga zbog kojega je posljednji teroristički napad na području ARK-a zabilježen još 2007. Zbog toga se, kažu nam naši domaćini, većina konferencija odvija u toj regiji - daleko je sigurnija od ostatka Iraka.

Tranzicija u strahu

Prvi je dojam da je život za obične građane tegoban i neizvjestan. Na komentar da su vijesti o Iraku koje stignu do Europe uglavnom negativne, naša sugovornica, Iračanka, suradnica američke organizacije koja je organizirala konferenciju na kojoj sudjelujemo, kaže da je to nažalost istina. Na svom primjeru pojašnjava nam da ima obitelj, dvoje školske djece, i da je strah dio njezine svakodnevice. Priča kako je tijekom par godina, koliko radi za američkog poslodavca, primila nekoliko poruka u kojima joj se prijetilo otmicom djece. Dok je ona s nama u Erbilu, njezina su djeca i muž u Bagdadu. Brinem za njih, kaže, ali istovremeno rezignirano slijede ramenima: "Od nečega se mora živjeti".

Republika Irak zemlja je od oko

30 milijuna stanovnika kojom je 35 godina vladala Arapska socijalistička stranka Ba'ath pod vodstvom Sadama Huseina. Od trenutka rušenja njegova režima 2003. od strane međunarodne koalicije predvođene Sjedinjenim Američkim Državama, koje neki od naših sugovornika nazivaju oslobođenjem a drugi okupacijom, Irak se nalazi u bolnoj tranziciji prema demokratskom društvu, sa svim obilježjima tranzicijskog razdoblja koja su upoznali i građani Hrvatske, samo što su ona u Iraku uzdignuta na ntu potenciju.

Sve za naftu i od nafte

Plaćaju li građani Iraka porez, pitamo naše sugovornike. Slabo ili nikako, odgovaraju oni, navodeći da prevladava opći stav da građani državi nisu dužni

ništa već da država, štoviše, treba davati građanima. Nafta je desetljećima glavna (i gotovo jedina) industrijska grana i izvor prihoda države. Malošto se, osim sustava eksploatacije nafte, istinski razvija (npr. turizam, poljoprivreda ili neka druga industrija). Budući da je nafta opće dobro, građani očekuju svoj udio u raspodjeli toga kolača. Međutim, iz niza razloga udio najširih slojeva u podjeli prihoda od nafte malen je, s BDP-om od svega 4,000\$ po glavi stanovnika, što se itekako jasno odražava na svakodnevni život.

Prosječna plaća službenika u javnom sektoru je oko 800\$, dok



dužnosnici prolaze mnogo bolje. Plaća ministra je, prema navodima naših sugovornika, oko 35000\$ mjesечно, uz dodatne troškove fizičkog osiguranja. Međutim, čini se da je visoka plaća dužnosnika i kompenzacija za rizičan posao koji obavljaju budući da predstavljaju logičnu metu za teroriste. Osiguranje je nužno i bez njega nije niti jedan dužnosnik u Bagdadu, kažu naši sugovornici. Za razliku od ministara, lokalni dužnosnici nemaju osobnu zaštitu, a od 2003. ubijeno ih je oko 200. Na informaciju da predsjednik Hrvatske ima plaću od oko 5-6.000\$, a premijer i manje od toga, reagiraju smijehom, mora da je Hrvatska neka siromašna zemlja, govore.

Korupcija je u Iraku dio društvenog tkiva, ističu naši domaćini, naslijedena, ali i dodatno razvijena u zadnjih desetak godina. Različite političke stranke sudjeluju na izborima, osvajaju mandate i stvaraju koalicije kako bi mogle kontrolirati određena ministarstva, odnosno novac kojim ta ministarstva raspolažu. Kontrola javnih finansija slaba je ili nikakva. Napominju da u ovom trenutku ne postoje državne institucije koje se mogu ozbiljno uhvatiti u koštac s tim problemom.

Naša sugovornica nam kaže da voli velike, terenske automobile, a mi prigovaramo da oni troše puno benzina. Gleda nas pomalo začuđeno i pojašnjava da litra benzina u Erbilu stoji oko 0,60\$ (3,5 kune), a da je u Bagdadu još jeftinija, oko 0,30\$ (1,70 kuna). Da, u tim uvjetima se doista mogu voljeti veliki automobile. Drugi je problem što u Iraku nema razvijene mreže servisa ili distribucije rezervnih dijelova za automobile. Stoga



je nabava rezervnih dijelova i popravak automobila prepušten dovitljivosti vlasnika i umješnosti malih "imam pribor i alat" mehaničarskih radionica.

Domaćini nas odvode u shopping mall koji izgleda posvem moderno, zapadnjački, kao i bilo koji veći trgovачki centar u Hrvatskoj ili nekoj zemlji EU-a. Sve trgovine, bez obzira radi li se o odjeći, obući, hrani ili tehničkoj robi, prodaju gotovo isključivo uvozne proizvode. Osim nafte, malo se druge robe proizvodi u Iraku, kažu domaćini, ponosni i vidno impresionirani modernim prodajnim centrom. Ovdje možeš provesti dan s obitelji, nije dosadno, a i sigurnost je prilična, kaže jedan od njih.

Shaklawe

Drugi dan odlazimo do Shaklawe, turističkog mjesta udaljenog oko 60 km od Erbila. Vozimo se širokom cestom koja kvalitetom i uređenjem samo

povremeno izgleda kao auto cesta. Pitamo koliko je ograničenje brzine, a naš se vozač na to smije - koliko auto ide, odgovara. Irak nema institucionalizirane autoškole, ali se polaže vozački ispit. Pitamo kako ljudi nauče voziti. Uz pomoć rođaka i prijatelja, odgovara vozač. Primjećujemo da se vožnja temelji više na intuiciji vozača nego na čvrstim pravilima prometa. Žmigavci se koriste rijetko, osim sva četiri na auto cesti kako bi se dalo do znanja da je kolona stala - možda radi neke od kontrolnih točaka lokalne policije na kojima se automobile slijevaju u jednu kolonu i polako prolaze pored kućice s policajcem. Uz cestu vidimo parkirane automobile, ljude koji sjede na dekama i plastičnim stolcima, peku meso, razgovaraju i uživaju u sunčanom danu. To je običaj petkom, napominje naš vozač. Od ceste su udaljeni svega tridesetak metara pa prašina koju podignu jureći automobili pada na njih. Običaj druženja je lijep, ali ipak se čudimo što se nisu barem malo udaljili od ceste i tih oblaka prašine...



Teško je doživljaj Shaklawe povezati s turističkim mjestima

na koje smo navikli u Hrvatskoj. Pa ipak, koloplet ljudi i automobila te ugodačaj egzotične muzike, mirisa pečenog mesa i žamora daje naslutiti da se radi o jednom od omiljenih mjesta u okolini. Vrijeme je lijepo, obitelji ručaju za plastičnim stolovima postavljenima na brzinu, kupuju na obližnjem bazaru. Mjesto je, kao uostalom i čitavo područje od Erbila, prekriveno slojem vjetrom nanošene fine prašine. Nisam siguran jesu li kuće u mjestu poluizgrađene ili polusrušene, ali sve izgleda nekako nedovršeno. Čini se da je pred lokalnom samoupravom u Shaklawi ozbiljan posao.

Na povratku, pred Erbilom, dvije se kolone automobila pretvaraju u pet kolona koje se potom ponovo slijevaju u jednu kolonu koja polako prolazi preko policijske kontrolne točke. Zanimljiva logika.

Pred iračkom lokalnom samoupravom puno je posla

ARK je jedina teritorijalna jedinica u Iraku utvrđena zakonom, temeljem sporazuma koji je zaključen još 1970. Sastoji se od tri distrikta: Dohuk, Arbil i Sulaymanija. Ima svoju vladu i poluslužbenu policiju. To ARK stavlja u malo bolji položaj od ostatka Iraka podijeljenoga u 17 nefunkcionalnih provincija koje se dalje dijele na distrikte, Iraka za koji se još traži održivi način funkcioniranja.

Razina usluga koje pruža lokalna samouprava skromna je. Primjera radi, voda iz javnog sustava uglavnom nije za piće. Prema navodima naših domaćina, ne postoji državna ili lokalna institucija koja prati kvalitetu te vode. Svi koji si to mogu priuštiti kupuju vodu za



piće i kuhanje. Javni prijevoz u Bagdadu (6 milijuna stanovnika) i Erbilu (1,5 milijuna stanovnika) temelji se na dotrajalim autobusima i taksijima. Niti jedan od ovih načina javnog prijevoza za stranca ne znači puno: autobusi su rijetki i označeni arapskim pismom, vozači taksija rijetko govore neki drugi jezik osim arapskog. Električna energija samo se djelomično naplaćuje korisnicima jer je stanje infrastrukture takvo da su česti nestanci i redukcije. Pored toga, ilegalnih je priključaka toliko da je u ovom trenutku nemoguće zamisliti sustav koji evidentira potrošače i njihovu potrošnju. Vidljivo je da na komunalnim uslugama iračka lokalna samouprava mora još puno raditi.

Prekrasna citadela u Erbilu okružena gradskim tkivom stara je oko 6.000 godina. Izvrsno očuvanih bedema, iznutra je posve zapuštena. Iako je otvorena za

posjetitelje, malo se od velike unutrašnjosti može vidjeti, zapravo može se samo proći s jednog kraja na drugi, jednim putem. Nema očekivanih trgovina sa suvenirima u kojima se može kupiti uspomena, tu je tek jedan dućan u kojem se prodaje sve i svašta, no ništa karakteristično. Štoviše, u čitavom Erbilu nema ni jedne razglednice ili nekog posebnog suvenira. Jedino se razglednice Bagdada mogu kupiti u nekim dućanima, stare 20 i više godina.

Gradani su siromašni i iscrpljeni

Domaćini nam pričaju kako su građani već iscrpljeni od tranzicije, terorizma, straha, političke borbe i nesigurn-



osti. Zbog nedostatka sigurnosti nemoguće je planirati budućnost, kažu. Život u Bagdadu uskraćen je za sitne radosti poput odlaska u kino, koncert ili na piće s prijateljima. Kino-projekcija, koncerata i kazališnih predstava nema, a u pravilu nema niti opuštene šetnje s obitelji - sve zbog sigurnosti. Ljudi su siromašni, a ako i imaju novca - nedostaje robe. Prilazi nam skupina mladih djevojaka i pitaju mogu li se fotografirati s Jasminom. Čine to potom još neki pojedinci i manje skupine. Očito je da je Jasminina plava kosa mamac. Sjedim pored Jasmine, slučajno upadam u kadar i razmišljam o tome kako je moje lice završilo na stotinjak iračkih fotografskih uspomena.

Na konferenciji sudjeluje stotin-

jak članova gradskih vijeća Bagdada. Pitamo organizatore kako su ih odabrali i obavijestili o održavanju konferencije. Odgovaraju da se iz sigurnosnih razloga pozivi dostavljaju isključivo dostavljačem i spakirani u kovertu koja izvana izgleda kao tradicionalna pozivnica za vjenčanje. Kod nas to izaziva malu nelagodu, zurimo u dva ulaza u dvoranu sve strahujući da se ne pojavi netko čiji su motivi drukčiji od motiva sudionika konferencije. Sudionici su aktivni, znatiželjni; pitaju nas različite detalje organizacije naših lokalnih vlasti; kako provodimo izbore, koje usluge lokalna samouprava pruža građanima, želete znati sve...

Konferencija je, kažu organizatori, osobito uspjela. Sudionicima se svidio pogled na lokalnu samoupravu jugoistočne Europe. Za svakoga od nas pripremili su skromni poklon: bakreni tanjur s mo-

tivima Iraka i turistički vodič. Ispričavaju se što su vodiči od prije 30 godina na različitim, nasumično odabranim, jezicima. Kažu da nemaju novijih izdanja.

Nakon uzbudljivih šest dana od lazimo iz Erbila noćnim letom za Istanbul. Još jednom nas podvrgavaju sigurnosnim provjerama: od ulaska u zračnu luku do ulaska u avion pregledavaju nas tri puta rentgenom i detektorom za metal, uz dvije provjere putovnica. Tek nakon polijetanja adrenalin popušta, svjetla Erbila polako nestaju u mракu. Čini se da u zemlji koju u velikoj mjeri možemo smatrati kolijevkom ljudske civilizacije, da parafraziram, krvi još uvijek ima mnogo, a meda premalo. (M.I.)

SLABA UPOTREBA NAKNADE ZA RAZVOJ U UNAPRJEĐENJU LOKALNE VODNOGOSPODARSKE INFRASTRUKTURE



Gotovo dvije i pol godine nakon usvajanja Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnog gospodarstva („Narodne novine“ br. 153/2009.), mogućnosti i potencijal financiranja izgradnje vodnokomunalne infrastrukture putem naknade za razvoj nisu u potpunosti prepoznati među jedinicama lokalne samouprave. Prema podacima kojima raspolaže Udruga općine u RH do kraja 2011. godine naknadu za razvoj uvelo je 200 gradova i općina te dvije županije, što je manje od polovice ukupnog broja lokalnih i regionalnih jedinica.

Naknada za razvoj javno je davanje koje se koristi za finansiranje gradnje komunalnih vodnih građevina. Uzveši u obzir činjenicu da su jedinice lokalne samouprave na svojem području odgovorne za razvoj i upravljanje sustavima javne vodoopskrbe, odvodnje te pročišćavanju otpadnih voda, obračun i naplata naknade za razvoj u interesu je gradova i općina. Predstavničko

tijelo jedinice lokalne samouprave može odrediti da se uz cijenu javne vodoopskrbe plaća i naknada za razvoj. Iznimno, uvođenje naknade za razvoj može učiniti županijska skupština kada je to potrebno radi ravnomjerne izgradnje komunalnih vodnih građevina na njihovom području ili radi zaštite izvorišta u zonama sanitарне zaštite.

Naime, najveća promjena u odnosu na staru zakonsku regulativu tiče se vlasništva nad prihodom od prikupljenih sredstava naknade za razvoj. Prema trenutno važećem zakonu tako prikupljena sredstva prihod su isporučitelja vodnih usluga (komunalnih poduzeća), a ne jedinica lokalne samouprave kako je bilo propisano starim regulativama. Kada se to spoji s odredbama Uredbe o najvišem iznosu naknade za priključenje građevina i drugih nekretnina na komunalne vodne građevine („Narodne novine“ br. 109/2011.) koje su propisale maksimalne iznose naknade za priključenje, nastaje situacija u kojoj lokalna samouprava gubi osjetan dio namjenskih prihoda za izgradnju infrastrukture. Namjera zakonodavca nije bila usmjerenja na eliminiranje izvora finansiranja gradnje već na uvođenje

reda u vodno-komunalni sustav u kojem glavne aktere čine isporučitelji vodnih usluga koji održavanje i razvoj sustava vrše putem sredstava prikupljenih od cijene vodnih usluga i vodnih naknada. Primjerice, rasporni visina tarifa naknada za priključenje znatno su se razlikovali među lokalnim jedinicama, a zabilježeni su slučajevi gdje su poslovni subjekti plaćali čak i do 70 000 kuna za naknadu. Doduše, finansijsko razdvajanje isporučitelja od lokalnih jedinica kada je riječ o finansiranju gradnje urađeno je samo polovično jer su gradovi i općine ostali i dalje kao uprihoditelji sredstava naknade za priključenje koja ima praktički istu namjenu kao i naknada za razvoj.

Prednost naknade za razvoj u odnosu na naknadu za priključenje jest u tome što je ona kontinuirani prihod isporučitelja koji se obračunava putem računa za vodnu uslugu na kojima se zasebno iskazuje i čija visina može biti određena

kao stopa na iznos cijene vodne usluge ili cijena po jedinici mjere isporučene vodne usluge (kn/m³). S druge strane, naknada za priključenje jednokratno je davanje na osnovi kojega je teško stabilno financirati izgradnju vodnih građevina.

Dakako, trošak građenja putem naknada za razvoj svaljuje se na teret građana odnosno korisnika vodnih usluga, što u kombinaciji s recentnim poskupljenjima režija može proizvesti nezadovoljstvo kod lokalnog biračkog tijela.

Kod određenog je broja općina u tom smislu evidentiran problem koji se tiče pravičnosti u pogledu obveznika plaćanja naknade. U takvim jedinicama postojeća infrastruktura vodnih građevina izgrađena je putem samodopri-nosa "starog" stanovništva, no uslijed razvoja lokalne zajednice i doseljavanja novog stalnog ili privremenog stanovništva (tzv. vikendaši) ukazala se potreba za širenjem i dodatnom izgradnjom vodne infrastrukture. Unatoč postojanju objektivne potrebe, kod manjeg broja izvršnih čelnika i lokalnih vijećnika javio se otpor prema ideji uvođenja naknade za razvoj kao izvora financiranja. Jedan od razloga koji je doveo do takvog stava jest interpretacija članka 53. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva koji propisuje da su obveznici plaćanja naknade za razvoj obveznici koji plaćaju i cijenu vodne usluge, na osnovi čega bi se dalo zaključiti da naknadu za razvoj moraju plaćati svi potrošači koji koriste uslugu javne vodoopskrbe i/ili odvodnje. Takvo rješenje bi pogodio onaj dio "starog" stanovništva koji je već sudjelovao u finan-ciranju postojeće infrastrukture

i koji bi na taj način financirao izgradnju vodnih građevina za novoprdošle stanovnike. Slijedom toga, neka općinska vijeća nisu usvojila naknadu za razvoj.

Što je rješenje ovog problema?

Kao instrument paraporezne politike koji je u nadležnosti lokalnih jedinica, naknada za razvoj dopušta određenu razinu fleksibilnosti u normiranju što je vidljivo iz stavka 2. članka 56. ZFVG-a kojim se propisuje da je u odluci o obračunu i naplati naknade za razvoj dozvoljeno "detaljnije propisati obveznike, osnovicu, izuzeća od plaćanja, oslobođenja i olakšice...". U tom smislu moguće je detaljnije odrediti obveznike plaćanja na način da budu identificirani lokacijom nekretnine koja je priključena na vodne građevine (npr. obveznici plaćanja naknade su obveznici plaćanja javne vodoopskrbe na području mjesnog odbora/sela/naselja X) ili vrstom usluge

(npr. obveznici plaćanja naknade su svi obveznici plaćanja javne vodoopskrbe koji nisu priključeni i na javnu odvodnju) ili čak vremenskim razdobljem (npr. obveznici plaćanja naknade su obveznici plaćanja javne vodoopskrbe koji su priključeni na sustav javne vodoopskrbe od datuma X).

Na ovakav se način zadovoljava kriterij pravičnosti prema postojećim obveznicima koji su već prije financirali razvoj vodnih građevina, a omogućava se kontinuirani prihod za novi razvoj.

Primjer Odluke o obračunu i naplati naknade za razvoj uskoro će biti moguće preuzeti s web stranica Vijeća za vodne usluge. (M.E.)

Svjetski dan voda 2012

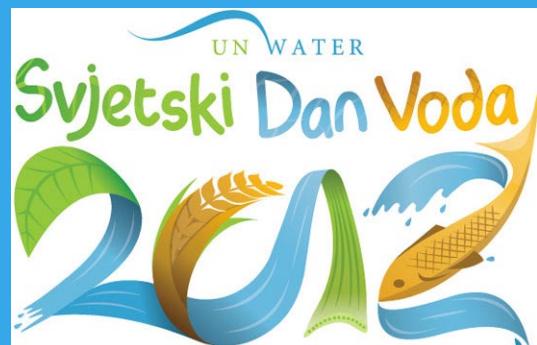
Pod gesmom "Svijet je žadan jer smo gladni" održana je svečana proslava Svjetskog dana voda, 22. ožujka 2012. u prostorijama Hrvatskih voda.

Tijekom uvodnog pozdrava generalni direktor Hrvatskih voda Ivica Plišić istaknuo je važnost vode u procesu proizvodnje

hrane, zbog čega su na 6. Svjetskom forumu vode u Marseille ove godine glad i nedostatak hrane identificirani kao najveći problem današnjeg vremena. Ministarska deklaracija koja je tada potpisana, i koje je Hrvatska supotpisnik, naglasila je poruku o ključnoj povezanosti između hrane i vode. Tom prilikom ponovljeno je načelo da je nazivnik vodnih politika u Hrvatskoj – zadržavanje vodnog suvereniteta, odnosno zabrana prodaje vlasništva nad vodama i vodno-komunalnim infrastrukturama.

Ministar poljoprivrede Tihomir Jakovina potvrdio je ovom prigodom nastavak projekta navodnjavanja s ciljem povećanja područja navodnjavanja s trenutnih 18.000 na planiranih 65.000 hektara pogodnih površina do 2020. godine. Za hrvatske prilike navodnjavanje je izuzetno bitna mjera u proizvodnji hrane, budući da dosad procijenjene štete uzbog suša iznose oko 10 milijarda kuna. U oviru nastavka navodnjavanja očekuju se pozitivni efekti po pitanju zapošljavanja nove radne snage.

Iako je bilo najavljeni detaljnije predstavljanje trenutnih projekata Hrvatskih voda i planiranog investicijskog ciklusa za 2012., takvih korisnih informacija je nedostajalo. Skromna opaska ministra gospodarstva Radimira Čačića kako su za ovu godinu planirane investicije u vodno gospodarstvo u iznosu od 300 milijuna eura pokušala je donekle zadovoljiti znatiželju okupljenih predstavnika zainteresiranih dionika. (M.E.)



RACIONALIZACIJA PODRAZUMIJEVA SMANJENJE BROJA LOKALNIH JEDINICA

Mario Moharić, saborski zastupnik (SDP), načelnik općine Goričan.

Koliko ste dugo u politici, koliko mandata kao načelnik, jeste li zadovoljni svojim znanjima i vještinama? Što ste po struci?

Aktivno sam u politici od 2001. godine kad sam izabran za načelnika općine i taj mandat traje je nešto više od godinu dana. U kontinuitetu sam načelnik općine Goričan od 2005. godine. Po struci sam doktor veterinarske medicine, zadovoljan sam svojim političkim znanjima i vještinama mada priznajem da ih trebam nadograđivati.

Mislite li da dobro zastupate interes građana na općinskoj razini odnosno u Saboru?

Na općinskoj razini smatram da dobro zastupam interes građana, a u Saboru sam tek na početku te ču se truditi da građani budu zadovoljni mojim radom.

Mediji su prenijeli da je za neke ljude Vaše visoko mjesto na listi Kukuriku koalicije bilo iznenadenje. Zašto?

Jedan lokalni tjednik iznio je takvu informaciju jer su oni licitirali s pet ili šest imena koja bi trebala biti na listi među kojima nije bilo mojeg imena. Zbog toga se činilo da je moje ime na listi Kukuriku koalicije iznenadenje. Međutim, sve moje političke i stručne reference govore da mesta iznenadenju nije bilo.

Kojim se pitanjima mislite posvetiti u Saboru, osjećate li se



dovoljno kvalificiranim suprotstaviti se izazovu teške gospodarske situacije u zemlji?

Moja uža zona interesa je poljoprivredna politika i politika lokalne uprave. Svjestan sam težine gospodarske situacije u zemlji i kao saborski zastupnik dovoljno sam kvalificiran da se mogu suprotstaviti tom izazovu.

Kako ćete stići biti i saborski zastupnik i načelnik općine? Ne mislite li da u takvim slučajevima jedan od poslova trpi ili da se prevaljuje na suradnike?

S obzirom da sam do saborskog mandata uz poslove načelnika općine obavljao paralelno i poslove gospodarskog inspektora Državnog inspektorata u Varaždinu, mislim da će sada moći još kvalitetnije obavljati svoje poslove jer su u svojevrsnoj korelaciji.

Koja su po Vašoj ocjeni najteža pitanja koja stoje pred lokalnom samoupravom u Hrvatskoj i što za Vas podrazumijeva racionalizacija u toj oblasti?

To je svakako reforma na planu racionalizacije a time i smanjenje broja jedinica lokalne uprave. Racionalizacija se treba temeljiti na finansijskoj opravdanosti opstojnosti pojedinih jedinica.

Kako su zakonski riješene kompetencije općine, što s općinama koje imaju slabe fiskalne kapacitete?

Mišljenja sam da se kompetencije općina moraju mijenjati na način da su diferencirane u odnosu prema broju stanovnika. Temeljem reforme lokalne uprave jedinice sa slabim fiskalnim kapacitetom trebaju naći rješenje u sklopu vezivanja s drugim jedinicama.

Prvi ste zastupnik SDP-a kojem je Sabor ukinuo zastupnički imunitet, što je tražilo čakovečko Općinsko državno odvjetništvo. Tereti Vas se pred sudom da ste kao načelnik Goričana 2006. godine ispod tržišne cijene i bez procjene Porezne uprave prodali općinski stambeni prostor te u razdoblju od 2005. do 2008., bez odluke Općinskog vijeća, pojedinim zaposlenicima općinske uprave podijelili novčane stimulacije i tako oštetili općinu za više stotina tisuća kuna. Želite li to komentirati?

Već sam to mnogo puta iznio i ne samo kao političku frazu koja se iznosi u sličnim slučajevima, već doista želim javnost u to uvjeriti: radi se o politički isforsiranom procesu. Ne želim ni na koji način utjecati na sudski proces koji je u tijeku te neću iznositi imena osoba koje su svojom političkim utjecajem u ovom slučaju zloupotrijebile državne organe. Pogleda li se malo bolje moj kazneni spis tvrdim da bi 99,9 % načelnika, gradonačelnika i župana u RH bilo kazneno gonjeno.

(V.F.)

DAT ĆU U SABORU SVE OD SEBE U INICIJACIJI POMOĆI LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Ante Babić, saborski zastupnik (HDZ), načelnik općine Lovreć.

Bili ste iznenadeni činjenicom da ćete ipak ući u Sabor (zamrzavanjem mandata Damira Krstičevića) budući da ste se na web stranici svoje općine zahvalili građanima i pomirili s tim da "Imotska krajina neće imati predstavnika u Saboru"?

Nakon objave rezultata nisam prošao na parlamentarnim izborima. Nakon odustajanja generala Damira Krstičevića stranka mi je ukazala povjerenje te sam postao saborski zastupnik. Danas sam u Hrvatskom saboru s novim zadacima i izazovima posebno pazeći na sve ono što se dotiče izravno ili neizravno jedinica lokalne samouprave kako bih na vrijeme intervenirao ili uz pomoć svojih kolega predlagao.

Što ste po struci? Koliko ste dugo u politici i jeste li zadowoljni svojim stručnim znanjima i političkim vještinama?

Diplomirao sam na Ekonomskom fakultetu. Završio sam i poslijediplomski studij za europske ekonomske integracije, a tema mog završnog rada bila je „Utjecaj fiskalne decentralizacije na ekonomski razvoj lokalnih jedinica upravljanja u Republici Hrvatskoj s posebnim osvrtom na Općinu Lovreć“. U politici sam od 1989. godine i doživio sam prelazak iz jednopartijskog sustava u višestranačje. Taj proces, vidim, traje i danas što govori da se društvene i političke promjene mogu dogoditi preko noći, ali njihova evolucija traje dugo. Kroz svo ovo vrijeme osjećao sam promjene i u praksi sudjelovao u njihovu stvaranju. Drago mi je što sam u



tome sudjelovao. To se iskustvo teško može naučiti. Koliko znam o politici? Mislim - ne puno, ali svaki dan učim.

Mislite li da dobro zastupate interese građana na općinskoj razini, čime ih "osvajate" s obzirom da ste načelnik Lovreća neprekidno od 1996. godine?

Želim vjerovati da to dobro činim i čekam izbore da to potvrde. Po meni je biti načelnikom u manjim sredinama puno teže nego u većim. Tu vas ljudi poznaju i s vama žive 24 sata, a znaju vas i izvan radnog vremena. Rodio sam se u Njemačkoj i dosta se družim s kolegama iz Njemačke koje često „kopiram“ u poslu. Posebno koristim njihova iskustva u odnosima s građanima i njihovu sudjelovanju u kreiranju demokracije te participaciji na lokalnoj razini, izravno i transparentno. To građani cijene. Građani nagrađuju našu odlučnost i požrtvovnost za kraj u kojem i osobno s obiteljima živimo. Mogu li bolje? Naravno da mogu. Jedino me strah da ne izgubim taj entuzijazam i inovativnost u poslu koju moji sugrađani očekuju.

Kojim se pitanjima mislite posvetiti u Saboru, osjećate li se dovoljno kvalificiranim suprotstaviti se izazovu teške gospodarske situacije u zemlji?

Sigurno je da će dati sve od sebe u inicijaciji svega što može pomoći lokalnoj samoupravi. Želim na početku biti dobar učenik. Puno je tu problema

koji se trebaju rješavati na korist JLS-a. U Saboru je tridesetak načelnika i gradonačelnika. Možemo i moramo zajedno raditi na dobro JLS-a. Druga stvar kojoj će se posvetiti jesu Hrvati izvan Hrvatske. To je sigurno mogućnost i prilika za sve nas. Omogućiti njihovo ulaganje pametnom politikom, prilagodljivim zakonima i poštenim namjerama. To je blago koje moramo privući u našu, morate priznati, demografski opustošenu zemlju.

Kako su zakonski riješene kompetencije općine, što s općinama koje imaju slabe fiskalne kapacitete?

Zakoni koji su doneseni izmjenjeni su i dopunjeni nekoliko puta zbog JLS-a. Naravno da će se oni sukladno prilikama u kojima živimo i dalje nadopunjavati. Zakoni će se mijenjati pogotovo na području fiskalne decentralizacije. Ne postoji neki tranzicijski model kojega biste mogli primijeniti na Hrvatsku i reći: to je to! JLS-i su, to odgovorno tvrdim, svojim nastankom generator razvoja Republike Hrvatske u svim segmentima. Radim na jednom projektu kojega će uputiti svim JLS-ima radi usporedbe u vremenu prije stvaranja općina i njihovim nastanjajem. Načelom supsidijarnosti građani su na najnižoj razini upoznati sa svojim pravima i mogućnostima, rješavanjem infrastrukture stvoreni su uvjeti za razvoj. Društveni i političkim aspekti teže bi se provodili bez općina. Neki misle da je broj općina prevelik. To je zabluda. Velika zabluda. Pogledajte i usporedite zemlje u okruženju. Govori se da su općine same sebi svrha, što je još jedna ne-is-

tina. Istina je da pojedine općine imaju lošije fiskalne kapacitete, no to država može urediti fondom izravnjanja i kategorizacijom po dohotku općina kao i drugim pravednim modelima.

Koja su po Vašoj ocjeni najteža pitanja koja stoje pred lokalnom samoupravom u Hrvatskoj i što za Vas podrazumijeva racionalizacija u toj oblasti?

Svakako je to ulazak u Europsku uniju te legislativna prilagodba koja će kod nas kao i kod drugih tranzicijskih država stvarati velike probleme. S jedne strane

Kako ćete stići biti i saborski zastupnik i načelnik općine? Ne mislite li da u takvim slučajevima jedan od poslova trpi ili da se prevaljuje na suradnike?

Građani naše općine znaju da sam radoholičar. Nikada nisam određivao radno vrijeme i ne pozajem vikende i praznike. Ovo je posao koji volim i u kojem mogu dati najviše. Ako ste u ovome poslu kreativni, građani to osjećaju. Zbog toga što prije nisu imali općinu malo teže se navikavaju na inovacije koje koriste svima. Po nasljeđu iz prošlih vremena rado žele imati pravo, a na obaveze nisu naviknuti. Istina je da će sada moji suradnici raditi malo više i

glazbenu školu. Komuniciramo redovno elektroničkom poštom, a vikendom smo uvijek zajedno. Poslove sudskog tumača ne obavljam uredski već po potrebi (kraj u kojem živim je „gastarbjterski“) te uglavnom pomažem ljudima za probleme mirovina, osiguranja, odjava, smrti, vjenčanja i sl. Ovaj dio neću moći obavljati zbog Suda na kojemu sam vezan rasprava ma. Na župnome listu ću i dalje raditi jer je to list koji šaljemo na 543 adrese na sve kontinente, a to je u našoj migrativnoj općini glasilo koje ljudi rado čitaju i



to je dobro, s druge povećavat će otpor građana. Poseban problem vidim u sređivanju zemljišnih knjiga kao i cjelovite prostorno-planske dokumentacije. Racionalizacija mora težiti tome da građani osjećaju bolju kvalitetu upravljanja općinskom imovinom i boljim (svrhovitijim) trošenjem sredstava. Tu „politika“ ne smije imati produženu ruku i ne smije se nakon svakih izbora počinjati iz početka. Često se događa da predložena rješenja ne odgovaraju raspoloživim resursima općina koje ne mogu odgovoriti zahtjevima zbog pozicije i financiranja. Racionalizacija je moguća kod zajedničkih službi, prostora, nastupanja zajednički na tržištu, iskoristenjem istih ili sličnih potencijala, komunalnim poslovima i sl.

duže. No, to ne smije biti problem. Sve poslove radimo na vrijeme, a svojim odlaskom u Sabor općini štedim novac kojega ionako nemamo dovoljno. Osim toga, na izvoru sam informaciju koje ću sigurno iskoristiti za dobrobit građana i cijele općine.

Imate puno obaveza i hobija: otac ste petero djece, sudski tumač za njemački i engleski jezik, svirate orgulje i klavir, vodite mješoviti pjevački zbor župe Studenci u općini Lovreć, uređujete internet stranice općina Lovreć i mjesta Studenci – redovito, sa svim praktičnim vijestima za gradane, urednik ste župnog lista Studenci, a dobili ste i nagradu Matice Hrvatske za knjigu „Narodne nošnje Imotske krajine“ – možete li sve to i dalje raditi?

Zivim sa suprugom koja uglavnom sve nadzire tako da s funkciranjem obitelji nemam nikakvih problema. Djeca su odlična u školama, a svi pohađaju i

u potpunosti financiraju. To im nećemo uskratiti. Orgulje i zborovi su mi ljubav i dalje bez obzira što sam u Zagrebu svake subote imamo probe, ali radio sam na tome i na svojim nasljednicima. Imamo troje mladih ljudi koji to mogu raditi bolje od mene jer su obrazovani i kvalitetniji. Pisanje i publiciranje „uđe pod kožu“ i sada u Saboru ujutro prije sjednica prvo dođem u knjižnicu, pregledam nove naslove, dnevne novine i knjižničnu periodiku. U Saboru vodim svakodnevno dnevnik o poslu kojeg sam taj dan radio – važnijim događajima, promjenama i komentarima. Postoji još jedna knjiga koju nisam završio ali sam pri kraju i nadam se da ću je ove godine objaviti. Pisati ne mogu prestati jer verba volant, scripta manent.
(V.F.)

Nužno uvodenje horizontalnog fiskalnog poravnaja

U ovom tekstu izvršena je procjena utjecaja izmjena Zakona o porezu na dohodak, Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dodanu vrijednost na prihode i rashode lokalne samouprave. Analiziran je utjecaj izmjena na konsolidiranu lokalnu državu, a izvršene su i simulacije utjecaja izmjene Zakona o porezu na dohodak na 13 grupa neto plaća bez korektivnog efekta izmjene Zakona o financiranju lokalne samouprave.

Procjena utjecaja na konsolidiranu lokalnu državu

Zbog izmjena Zakona o porezu na dohodak promjena prihoda od poreza na dohodak na razini konsolidirane lokalne države (svi gradovi, općine i županije zajedno) procjenjuje se na -0,05% ili -5,1 milijun kuna. Ekonomski slabije jedinice zabilježit će pad prihoda od poreza na dohodak, dok će ekonomski razvijenije jedinice zadržati postojeću razinu prihoda ili čak bilježiti povećanje prihoda s ove osnove.

Zbog izmjene cijelog paketa zakona prihodi konsolidirane lokalne države povećat će se za 148 milijuna kuna.

Ova procjena temeljena je na strukturi zaposlenih prema isplaćenoj neto plaći pri čemu u obzir nije uzeta populacija primatelja mirovina zbog nedostatka detaljnih podataka o strukturi primatelja mirovina. Za potrebe ove analize smatra se da će povećanje prihoda od oporezivanja dividende, dobiti i inozemnih mirovina neu-

tralizirati učinke smanjenja prihoda zbog promjene pravila oporezivanja mirovina, sukladno procjeni Ministarstva finansija. Bitno je napomenuti da niz čimbenika utječe na rezultat pojedinačnih jedinica, zbog čega nije bilo moguće izraditi procjenu na razini pojedinačnih jedinica.

Model procjene temelji se na izračunu razlike između dosadašnje i buduće obveze poreza na dohodak u ovisnosti o visini isplaćene neto plaće. Prema Državnom zavodu za statistiku, prosječna neto plaća svih zaposlenih isplaćena u 2010. godini je 5.343 kune. Prema istom izvoru, promatraljući strukturu zaposlenih prema isplaćenoj neto plaći dolazi se do prosječne neto plaće od 4.977,35 kuna zbog metodoloških razlika.

Kako je porez na dohodak progresivan, direktna procjena utjecaja na prosječnoj neto plaći mogla bi prikazati nedovoljno točan rezultat te se u obzir mora uzeti broj zaposlenih koji su primili plaću u određenom platnom rangu (spektar).

Zbog promjene neoporezivog dijela plaće u obzir su uzeti porezni prihodi

bez prireza, uz dosadašnji osobni odbitak od 1.800 kuna i novopredloženi od 2.200 kuna. Međutim, određeni broj obveznika koristi uvećani odbitak zbog uzdržavanih članova te je bilo nužno izračunati utjecaj s obzirom na prosječni osobni odbitak. U nedostatku službenih podataka o prosječnom osobnom odbitku prema platnim razredima, korištena je neslužbena informacija o prosječnom osobnom odbitku od 1,3 što u novopredloženim okvirima iznosi 2.860 kuna.

S obzirom na općeniti problem dostupnosti detaljnih službenih podataka i kompleksnost postojećeg sustava raspodjele poreznih prihoda te brojne druge parametre koji utječu na konačni rezultat procjene utjecaja, ova analiza obradila je podatke na temelju strukture zaposlenih prema isplaćenoj plaći uz nekoliko različitih osobnih odbitaka.

U nastavku je detaljniji pregled rezultata svih modela:

Tablica 1. Prihodi od poreza na dohodak:

Izvršenje 2010.	kn
Središnja država	1.201.546.000,00
Lokalna država	10.217.000.000,00
Opća država	11.418.546.000,00

Tablica 2. Promjena prihoda od poreza na dohodak na godišnjoj razini temeljena na strukturi zaposlenih prema isplaćenoj plaći (konsolidirana lokalna država):

Odbitak	(%)
Odbitak 1	5,60
Odbitak 1.3	-0,05
Odbitak 1.5	-4,25

Odbitak	kn
Odbitak 1	572.152.000,00
Odbitak 1.3	-5.108.500,00
Odbitak 1.5	-434.222.500,00

Ako se relevantnim odredi prosječan osobni odbitak od 1.3 koji podrazumijeva da na svaku drugu zaposlenu osobu pripada jedan uzdržavani član, prihodi konsolidirane lokalne države smanjit će se za 5,1 milijun kuna zbog izmjena Zakona o porezu na dohodak.

Kalkulacije bez prireza uz ostale iskazane odbitke nisu uzete u obzir pri konačnoj ocjeni utjecaja s obzirom na to da bi takvi odbici podrazumijevali da niti jedan zaposleni nema

mouprave dodatno približila procjena utjecaja izmjena poreza na dohodak bilo je potrebno napraviti analizu na različitim grupama isplaćenih neto plaća. Prilikom proučavanja tablice u nastavku važno je razumjeti da se zbog progresivnosti poreza na dohodak učinak na lokalnu jedinicu ne treba sagledavati izravnim odabirom prosječne plaće isplaćene u toj jedinici i odabirom prosječnog odbitka. Rezultate je potrebno sagledavati u okviru ukupne strukture zaposlenih prema isplaćenoj plaći kako bi se odredio precizniji utjecaj na prihode od poreza na dohodak.

Za ilustraciju, u lokalnoj jedinici koja

blici 3. može se zaključiti da će smanjenje prihoda biti na razini 46-50% dok se izračunom prema strukturi zaposlenih dolazi do zaključka da promjene prihoda praktično neće biti (tablica 4). Razlika nastaje zbog progresivnosti poreza na dohodak koji u većoj mjeri opterećuje primatelje većeg dohotka.

Iz ovih tablica razvidno je da će ekonomski slabije jedinice zabilježiti pad prihoda od poreza na dohodak, dok će ekonomski razvijenije jedinice zadržati

Tablica 3. Promjena prihoda od poreza na dohodak prema platnim razredima:

Promjene poreza na dohodak prema platnim razredima, bez kompenzacije							
Prosječna bruto plaća (kn)	2.392	2.605	3.031	3.457	3.883	4.309	4.735
Prosječna neto plaća (kn)	1.900	2.050	2.350	2.650	2.950	3.250	3.550
Udio zaposlenih prema neto plaći(%)	0,9	3,6	6	5,9	7,3	5,9	5,8
Promjena (%) osobni odbitak 1	-100,00	-100,00	-64,00	-41,39	-30,61	-24,28	-20,11
Promjena (%) osobni odbitak 1.3	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00	-67,81	-46,94	-35,90
Promjena (%)osobni odbitak 1.5	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00	-80,24	-55,11

Promjene poreza na dohodak prema platnim razredima, bez kompenzacije						
Prosječna bruto plaća (kn)	5.161	5.730	6.440	7.636	10.136	15.136
Prosječna neto plaća (kn)	3.850	4.250	4.750	5.500	7.000	10.000
Udio zaposlenih prema neto plaći (%)	5,6	9,1	8,3	16,1	15,2	10,3
Promjena (%) osobni odbitak 1	-17,17	-7,20	12,38	13,46	7,39	11,77
Promjena (%) osobni odbitak 1.3	-29,06	-23,17	-14,93	10,96	5,34	6,05
Promjena (%) osobni odbitak 1.5	-41,97	-31,85	-25,23	1,76	3,62	1,77

uzdržavanih članova, odnosno da na svakog zaposlenog otpada po jedan uzdržavani član. Međutim, zbog različitosti dobne i socijalne strukture stanovništva u različitim lokalnim jedinicama prikazana je očekivana promjena prihoda i u takvim okolnostima, kako bi se jedinicama olakšalo razumijevanje mogućeg utjecaja izmjene Zakona na prihode od poreza na dohodak.

Ocjena utjecaja na grupe jedinica lokalne samouprave

Da bi se jedinicama lokalne sa-

ima jednog zaposlenog s neto plaćom od 7.000 kuna i pet zaposlenih s neto plaćom od 2.350 kuna prosječna neto plaća iznosila bi 3.125 kuna (pri čemu pretpostavljamo da svi zaposleni imaju osobni odbitak 1.3). Izravnim sagledavanjem promjene prihoda prema ta-

postojeću razinu prihoda ili čak bilježiti povećanje prihoda s ove osnove, što će u konačnici povećati fiskalne nejednakosti između jedinica.

Tablica 4. Promjena prihoda od poreza na dohodak prema strukturi zaposlenih

Neto plaća	2.350	7.000
Broj zaposlenih	5	1
Porez do 3/12 (kn), osobni odbitak 1.3	10,20	974,33
Porez od 3/12 (kn), osobni odbitak 1.3	0,00	1.026,33
Promjena (%), osobni odbitak 1.3	-100	5,34
Ukupna promjena prihoda (kn)	-51,00	52,00

Kompenzacijski efekti

Zakonodavac je već izmjenama Zakona o porezu na dohodak predvidio prve kompenzacijске mjere, odnosno nadomještanje smanjenih prihoda kroz oporezivanje udjela u dobiti i dividendi te izmjene u sustavu oporezivanja mirovina. S obzirom na nedostupnost detaljnih podataka kojima bi se mogao preciznije odrediti učinak ovih mjeru, u ovoj analizi koristit će se procjena Ministarstva finančija o visini kompenzacijskog efekta za konsolidiranu lokalnu državu. Prilikom razmatranja učinka ovih mjeru na pojedinačne jedinice treba voditi računa o tome da će kompenzacijama s osnove oporezivanja udjela u dobiti i dividendi vjerojano pripasti ekonomski snažnijim lokalnim jedinicama. Nadalje, promjene pravila u oporezivanju mirovina donijet će dodatni pad u jedinicama lokalne samouprave s pretežito starijim stanovništvom, a zbog nedostatka podataka o broju i prostornoj distribuciji korisnika inozemnih mirovina nije moguće odrediti kompenzacijski efekt prema jedinicama lokalne samouprave pojedinačno.

Uz izmjene Zakona o porezu na dohodak zakonodavac je istodobno izvršio zahvate u Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakon o doprinosima i Zakon o porezu na dodanu vrijednost.

Zbog izmjena Zakona o doprinosima smanjit će se rashodi za zaposlene, dok će se povećanjem stope poreza na dodanu vrijednost povećati dio rashoda.

Izmjene Zakona o financiranju JLS donesene su s ciljem

kompenziranja lokalne samouprave za smanjenje prihoda od poreza na dohodak koje je prouzročeno izmjenama Zakona o porezu na dohodak. Izmjenama je smanjeno izdvajanje u fond izravnjanja za decentralizirane funkcije za 2%, a za isti postotak povećan je opći udio lokalne države u porezu na dohodak.

jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izvedeno je i nekoliko izrazito važnih zaključaka u vezi postojećeg sustava financiranja i budućnosti finansiranja lokalne samouprave.

Na razini individualnih jedi-

Tablica 5. Učinci kompenzacijskih mjeru

Kompenzacije i povećanje rashoda	kn
Povećanje općeg udjela u porezu na dohodak od 2%	228.370.920,00
Povećanje rashoda zbog povećanja poreza na dodanu vrijednost	-150.000.000,00
Kompenzacija zbog smanjenja doprinosa	75.605.866,00
UKUPNO	153.976.786,00

Tablica 6. Procjena ukupnog učinka izmjena paketa zakona

Procjena ukupnog utjecaja izmjena paketa zakona	kn
Osobni odbitak 1	726.128.786,00
Osobni odbitak 1.3	148.868.286,00
Osobni odbitak 1.5	-281.754.286,00

Svaki pokušaj središnje vlasti da lokalnoj samoupravi nadomjesti smanjenje prihoda koje je nastalo kao posljedica odluka središnje vlasti treba pozdraviti, budući da takvi postupci nisu učestala praksa. Međutim, nadomještanje prihoda na teret fonda izravnjanja za decentralizirane funkcije neće imati učinka upravo u dijelu ekonomski slabijih jedinica koje se nalaze na područjima od posebnog državnog interesa (PPDS, BPP i otoci) i ne sudjeluju u punjenju fonda izravnjanja za decentralizirane funkcije. Nadomještanje prihoda po ovom modelu doći će do punog izražaja u jedinicama koje nisu na području od posebnog državnog interesa i koje ne obavljaju decentralizirane poslove. U jedinicama izvan područja od posebnog državnog interesa koje obavljaju decentralizirane poslove učinak nadomještanja prihoda ovisit će o odluci središnje vlasti u vezi visine minimalnih standarda za decentralizirane funkcije.

Nužne izmjene sustava

Analizom ovih izmjena Zakona o porezu na dohodak i Zakona o financiranju

nica lokalne samouprave, zbog neadekvatnog sustava financiranja i raspodjele poreznih prihoda značajno se narušava fiskalni kapacitet ekonomski slabih lokalnih jedinica, a povećavaju se prihodi ekonomski jačih lokalnih jedinica. Posljedično, ekonomski slabije jedinice dovodi se u nemogućnost da drugim fiskalnim mjerama utječu na razvoj lokalnog gospodarstva. Prisiljava ih se da dodatno opterete gospodarstvo drugim poreznim ili neporeznim davanjima da bi zadržale sposobnost pružanja javnih usluga, a financijskim nagrađivanjem jedinica s razvijenijim gospodarstvom produbljuje se fiskalni jaz između jedinica lokalne samouprave.

Analiza pokazuje da središnja država zbog neadekvatnog sustava financiranja lokalne samouprave ne može voditi željenu politiku poreznog rasterećenja

rada bez adekvatnog utjecaja na individualne jedinice lokalne samouprave, čak i u slučaju fiskalno neutralnih mjera na konsolidiranu lokalnu državu.

Da bi se omogućilo stvaranje konkurentnijeg poslovnog okruženja, kroz porezno rasterećenje rada bez nepovoljnog utjecaja na lokalnu samoupravu, potrebno je redefinirati postojeći sustav raspodjele zajedničkih prihoda i stvoriti model ublažavanja fiskalnih nejednakosti – model horizontalnog fiskalnog poravnjanja.

Horizontalno fiskalno poravnanje nije nužno uvesti samo zbog stvaranja konkurentnijeg poslovnog okruženja i otpornosti lokalnog proračuna na takve promjene. Nužno je uvesti ga i zbog promjena u politici regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Strategijom regionalnog razvoja RH predviđena je supstitucija postojećih područja od posebnog državnog interesa novim, tzv. potpomognutim područjima. Ova supstitucija donosi promjene mjera koje se odnose na građanstvo i poslovnu zajednicu (uvećani osobni odbitak, porezne olakšice i sl.) te promjene unutar sustava financiranja lokalne samouprave (promjene općeg udjela u porezu na dohodak, dodjele pomoći u visini ostvarenog poreza na dobit, itd.). Što se sustava financiranja lokalne samouprave tiče, u Hrvatskoj postoji velika fiskalna nejednakost između jedinica lokalne samouprave općenito, ali i unutar grupe općina i gradova koji ne obavljaju decentralizirane poslove. Određeni gradovi i općine ostvaruju značajno veće prihode per capita u odnosu na druge gradove i općine iz te grupe iako



je i jednima i drugima zakonski propisan jednak opseg poslova, odnosno isti broj usluga iste kvalitete koje trebaju pružiti građanima. Zbog fiskalne nejednakosti između usporedivih jedinica, nije opravданo očekivati da će one s nedostatnim fiskalnim kapacitetom biti u mogućnosti jednakom kvalitetom obavljati iste poslove kao i jedinice s većim fiskalnim kapacitetom. Ujednačavanje fiskalnog kapaciteta postiže se tzv. horizontalnim fiskalnim poravnanjem.

Horizontalno fiskalno poravnanje u osnovi je finansijski model koji grupi jedinica lokalne samouprave s istovjetnim ovlastima (županijama, velikim gradovima, gradovima s decentraliziranim funkcijama te ostalim gradovima i općinama) osigurava sredstva u formi bezuvjetnih (nenamjenskih) državnih potpora s ciljem stvaranja približno jednakog fiskalnog kapaciteta za pružanje istih javnih usluga približno jednake kvalitete.

U Hrvatskoj se model horizontalnog fiskalnog poravnjanja može primjeniti na dva načina:

Pojednostavljeni model koji grupi jedinica s istim ovlastima osigurava približno jednak prihod per capita za pružanje usluga građanima. Velikim gradovima osigurao bi se veći prihod per capita nego gradovima i općinama koje ne obavljaju decentralizirane poslove, upravo zbog većeg broja usluga

koje pružaju građanima.

Kompleksniji model (model standardiziranih prihoda i rashoda) svakoj pojedinoj jedinici utvrđuje potrebe za rashodima sukladno lokalnim specifičnostima i nadomešta eventualni nedostatak prihoda za izvršenje tih rashoda kroz bezuvjetne državne potpore. Potpora se utvrđuje kao razlika standardiziranih rashoda i standardiziranih prihoda. Standardizirani rashod utvrđuje se za svaku od funkcija koju grad ili općina obavlja sukladno lokalnim specifičnostima (npr. osnovno školstvo - broj upisanih učenika, posebni programi, disperzija učenika u odnosu na školske objekte, itd.), uključujući i funkciju općih administrativnih poslova. Standardizirani prihod utvrđuje se za svaki grad ili općinu kao mogući prihod uz prosječno porezno opterećenje građana i razumne napore u naplati javnih prihoda (npr. koliko bi grad mogao uprihoditi poreza na dohodak od postojećih obveznika i njihovog dohotka ako bi uveo pritez na razini državnog prosjeka).

Za ovakvo poravnanje u Hrvatskoj se mogu koristiti sredstva koja su se dosad (neadekvatno)

koristila za tu namjenu, a zakonodavac može odrediti i druge izvore sredstava. U oba modela provodi se evaluacija stanja u redovnim vremenskim razmacima koji ne trebaju biti učestali radi predvidivosti lokalnih prihoda i stabilnosti lokalnih financija.

Oba su modela jednako podložna kritici. Kompleksni model može biti pravedniji od pojednostavljenog s obzirom na to da u obzir uzima niz lokalnih čimbenika (od broja stanovnika, površine jedinice, broja korisnika usluge ili bilo koji drugi odabrani kriterij), ali je njegov nedostatak upravo u kompleksnosti modela koji znatno otežava predvidivost sredstava i potencijalno sputava lokalnu inicijativu. Pojednostavljeni model donosi veću predvidivost sredstava i transparentnost alokacije sredstava, ali može biti kritiziran kao nepravedniji jer ne uzima u obzir lokalne specifičnosti. Eventualne nepravednosti moguće je ublažiti uvođenjem najviše 2-3 javno dostupna lokalna čimbenika (povšinu jedinice, porezno opterećenje, broj stanovnika ili sl.) u pojednostavljeni sustav izračuna sredstava horizontalnog poravnjanja koja će se alocirati svakoj jedinici neadekvatnog fiskalnog kapaciteta.

S obzirom na planiranu dinamiku provedbe promjena regionalne politike, nužno je žurno pristupiti analizi aktualnog fiskalnog kapaciteta lokalnih jedinica i stvaranju modela horizontalnog fiskalnog poravnjanja. Upravo zbog spomenute dinamike potrebno je uvesti pojednostavljeni model (uz eventualne korektivne kriterije) kao prvu fazu fiskalnog poravnjanja, nakon čega se može pristupiti razradi

kompleksnijeg modela za izradu kojeg je potrebno bitno više vremena i suradnje svih resornih ministarstava.

Umjesto zaključka

Usvojenim izmjenama zakona koje su predmet ove analize vrši se kompleksna intervencija u porezni sustav i neadekvatni model raspodjele poreza na dohodak koju je teško sagledati bez slobodnog pristupa svim potrebnim podacima od značaja za analizu. Čak i u slučaju raspolaganja potrebnim podacima moguće je očekivati određena odstupanja od procjene učinka s obzirom na promjene u sustavu poreza na

a čiji puni kompenzacijski efekt nastaje upravo u 2012. godini, kako je objašnjeno u prethodnim analizama. Stvarni rezultat ovih izmjena vidjet će se u narednim mjesecima kroz sustav praćenja ostvarenja prihoda od poreza na dohodak koji je Udruga gradova uspostavila još 2009. godine.

Usvojenim izmjenama povećava se fiskalna nejednakost između lokalnih jedinica koju nije moguće kvalitetno smanjiti u okvirima postojećeg sustava financiranja lokalne samouprave. Budući da će provedba



dohodak i dodanu vrijednost zbog kojih će dio poslovnih subjekata izmijeniti dosadašnji obrazac poslovanja, odnosno prestati poslovati ili započeti poslovati u novim okolnostima. Na konačan rezultat u konačnici utjecat će i ranije izmjene Zakona o porezu na dohodak kojima su većim dijelom ukinute porezne olakšice građanima (troškovi zdravstvenih usluga, stanovanja, itd.),

Strategije regionalnog razvoja zahtijevati izmjene sustava financiranja lokalne samouprave, lokalna samouprava mora zahtijevati da se usklajivanje sustava financiranja s regionalnom politikom iskoristi za istovremeno smanjenje fiskalnih nejednakosti između lokalnih jedinica kroz fiskalno poravnanje. (D.R.)

SAVEZ GRADOVA I OPĆINA OTIŠAO U ZASLUŽENU MIROVINU, NA SCENU STUPIO KOLOS!



Nakon gotovo četrdeset godina postojanja pod imenom Savez gradova i općina SRH, odnosno Savez Udruge gradova i Udruge općina RH, jedna od najstarijih organizacija lokalne samouprave ovog dijela Europe ispunio je svoju ulogu i dostojanstveno okončao mandat.

Na redovnoj sjednici skupštine Saveza održanoj 29. veljače 2012. u Zagrebu konačno su usvojene statutarne odredbe kojima su se uveli novi načini poslovanja krovne organizacije lokalne samouprave. Tako je 188 predstavnika okupljenih gradova i općina iz svih djelova Hrvatske prihvatio izmjene statuta kojima je olakšana operativna suradnja dviju udruga lokalnih vlasti. Pod imenom Koordinacija lokalne samou-

prave, ili jednostavnije i zvučnije rečeno - KOLOS, dosadašnji oblik zastupanja zajedničkih interesa gradova i općina postaje novi odgovor na trenutne izazove hrvatske lokalne samouprave, a to je potreba za daljom decentralizacijom te prilagodba procedurama i institucijama EU-a.

Izmjene stutarnih odredbi, pored mijenjanja samog imena, idu u smjeru efikasnijeg koordiniranja zajedničkih aktivnosti i mišljenja gradova i općina te organiziranja upravnog i predstavničkog tijela krovne organizacije. U tom smislu skupština nekadašnjeg Saveza, koja je brojila sve članice Udruge gradova i Udruge općina (prema zadnjim podacima 372 članice), sada je smanjena na tijelo od 41 predstavnika koje čine svi članovi Upravnog odbora Udruge općina (20), polovica članova Predsjedništva Udruge gradova (20) plus predstavnik Grada Zagreba (1).

Sama uloga skupštine nije mijenjana pa je ona i dalje najviše odlučujuće tijelo KOLOS-a koje donosi Statut, njegove izmjene i dopune, utvrđuje programska načela djelovanja, razmatra izvješća Upravnoga odbora o radu Koordinacije, bira i razrješava predsjednika i dopredsjednika, donosi program rada i proračun te odlučuje o prestanku rada Koordinacije.

S druge strane, izvršno tijelo KOLOS-a je Upravni odbor kojeg čine 2 predsjednika i 4 dopredsjednika obje udruge članice. Za prvog predsjednika izabran je Đuro Bukvić (UORH), dok Vojko Obersnel (UGHR) vrši dužnost dopredsjednika KOLOS-a. Nakon lokalnih izbora u svibnju 2013. godine i izbora za predsjednike udruga čanica, ponovno

će biti izabran predsjednik KOLOS-a na mandat od dve godine. Naime, u razdoblju između dvaju redovnih lokalnih izbora, dužnost predsjednika KOLOS-a obnašaju obojica predsjednika dviju udruga prema rotirajućem dvogodišnjem modelu - jedan je predsjednik a drugi dopredsjednik, nakon čega se mijenjaju na pozicijama. Ovakav model osigurava dobru informiranost članova izvršnog tijela o organizacijskim zbijanjima unutar njihovih udruga, što daje snažniji energijski učinak na koordinacijsku ulogu organizacije te olakšava ekspedativnije donošenje potrebnih odluka u vezi zajedničkih pozicija gradova i općina. U tu svrhu je odlučeno i da nova organizacija neće imati zaposlenih osoba već će sve potrebne administrativne, logističke i

stručne poslove obavljati zaposlenici one udruge čiji predsjednik bude u datom trenutku obnašao dužnost Predsjednika KOLOS-a.

Iz pozdravnog govora novoizabranih predsjednika KOLOS-a Đure Bukvića izdvajamo sljedeću programatsku izjavu: "...Mišljenja sam da stvaranje Koordinacije lokalne samouprave predstavlja logičan i prirođan korak u daljem razvoju naših udruga, jer samo zajedničkim djelovanjem i koordiniranim naporima obiju udruga možemo ostvariti pozitivan rezultat na polju našeg djelovanja. Posljednjih godina svjedoci smo sve većeg pritiska na lokalnu samoupravu u smislu opsega i kvalitete usluga koje pružamo građanima. Lokalna samouprava stalno balansira između očekivanja građana koji opravданo žele sve više i sve kvalitetnije usluge i ograničenih resursa koji su nam stavljeni na raspolaganje. Stoga smatram da će zajednički nastup gradova i općina

putem KOLOS-a olakšati postizanje toliko potrebne ravnoteže između mogućnosti i potreba i na taj način dodati vrijednost radu naših udruga. Uvjeren sam da ovako ujedinjeni možemo omogućiti snažnije zastupanje interesa lokalne samouprave..."

Savez je otišao u ropotarnicu povijesti kao jedan od najdugovječnijih zaštitnika lokalnih interesa u ovom dijelu Europe. Četiri desetljeća obrane interesa lokalne samouprave uz sve sjajne pobjede i gorke poraze čine dovoljan radni vijek za odlazak u zasluženu mirovinu. Štafetu lokalne samouprave sada je preuzeo novi, mlađi igrač na terenu. Pozdravite ga pljeskom ili zviždukom, no znajte - on je naumio ostati ovdje još barem idućih 40 godina. (M.E.)



ODSAD I HRVATI KREIRAJU EUROPSKE JAVNE POLITIKE KOJE SE TIČU LOKALNIH I REGIONALNIH VLASTI

Nakon što je Hrvatska potpisala Pristupni ugovor i promijenila status iz države kandidatkinje u državu pristupnicu, otvorile su se mogućnosti za sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu institucija i savjetodavnih tijela EU-a u statusu promatrača. Prva delegacija hrvatskih promatrača imenovana je u Odbor regija i sudjelovala je na plenarnoj sjednici Odbora 14. i 15. veljače 2012.

Odbor regija savjetodavno je tijelo koje europskoj lokalnoj i regionalnoj samoupravi omogućava sudjelovanje u procesu donošenja odluka i kao takvo predstavlja izravnu vezu građana i institucija EU-a. Sporazum iz Maastrichta, kojim je Odbor 1992. osnovan, obvezuje Europsku komisiju i Vijeće ministara da ga konzultiraju o

svim pitanjima europskih javnih politika koja se tiču lokalnih i regionalnih vlasti. Sporazumima koji su zaključeni nakon njegova osnivanja, nadležnosti Obora dodatno su proširene da bi Lisabonskim sporazumom Odbor dobio i aktivnu legitimaciju za obraćanje Sudu pravde EU-a, u cilju zaštite načela supsidijarnosti. Danas Odbor broji 344 delegata podijeljena u 27 nacionalnih delegacija.

Odbor regija djeluje putem šest komisija: za politiku teritorijalne kohezije; ekonomsku i socijalnu politiku; prirodne resurse; okoliš, klimatske promjene i energiju; kulturu, obrazovanje i istraživanja te za državljanstvo, upravljanje i institucionalne i vanjske poslove. Osim putem komisija, Odbor djeluje i putem četiri političke grupe: Europske pučke stranke (EPP), Stranke europskih socijalista (PES), Europskog saveza liberala i demokrata (ALDE) te Europskog saveza (EA).

Krajem siječnja Ministarstvo uprave obavijestilo je Udrugu općina da temeljem Lisabonskog ugovora Hrvatska ima pravo na 9 promatrača u Odboru (koji mogu sudjelovati u raspravi, ali nemaju pravo glasa) te da će ih imenovati Ministarstvo na prijedlog udruge lokalne i regionalne samouprave. Nakon konzultacija s Udrugom gradova i Hrvatskom zajednicom županija predložili smo svoje kandidate, a Ministarstvo uprave imenovalo delegaciju u sastavu: Vojko Obersnel (predsjednik delegacije), Nikola Dobroslavić (zamjenik predsjednika), Ivan Jakovićić, Predrag Štromar, Siniša Hajdaš Dončić, Davor Žmegač, Jelena Pavičić-Vukičević, Đuro Bukvić i Ivana Posavec Krivec. Za nacionalnu koordinatoricu delegacije imenovana je Sofija Babić (Udruga gradova), a



za njezinog zamjenika Mladen Ivanović (Udruga općina).

Pripreme za prvo sudjelovanje na plenarnoj sjednici bile su pomažu konfuzne kako zbog kratkog vremena, tako i zbog nedostatka logističkih informacija. Usprkos tome, delegacija se u nepotpunom sastavu okupila u Bruxellesu i, prema procjenama, ušla u povijest kao prva delegacija hrvatskih promatrača koja je prisustvovala sjednici europske institucije. Neki od stranih su-

jem se relativno malo raspravlja, već se tu usvajaju zaključci koji su prethodno detaljno pretreseni na sjednicama pojedinih komisija ili sastancima političkih grupa. Izlaganja se na plenarnoj sjednici prevode na službene jezike EU-a kojima će se pridružiti i hrvatski, a isto vrijedi i za pisane materijale. Usprkos tome, poznавanje engleskog ili francuskog jezika više je nego korisno zbog mogućnosti izravnog kontakta s drugim delegatima. Iskusniji administrator jedne nacionalne delegacije procjenjuje da se pri prijevodu gubi čak oko 10-40% sadržaja. Vjerojatno je i zbog toga u

osoblje može trebati, od šifre za pristup internetu tijekom plenarne sjednice do izrade identifikacijske kartice, postoji neki sekretarijat u kojemu možete dobiti potrebne informacije. Problem je jedino pronaći odgovarajući sekretarijat u prevelikom kompleksu zgrada europskih institucija.

Do sljedeće plenarne sjednice, koja se održava početkom svibnja, hrvatski promatrači će se opredijeliti za rad u pojedinim



govornika rekli su nam kako je Odbor bio svjestan kratkoće roka u kojem je zatraženo imenovanje delegacije, te da su se mnogi iznenadili brzinom i efikasnošću kojom su hrvatska Vlada i lokalna samouprava izvršili zadatku.

Vrlo brzo naučili smo da je plenarna sjednica mjesto na ko-

dvorani, uz delegate, vojska administratora nacionalnih delegacija, političkih grupa i komisija koji prate raspravu i pokušavaju na licu mjesta pojasniti sporne detalje, probaviti potrebnu informaciju, pomoći u efikasnosti sjednice...

Europska administracija izbliza djeluje specijalizirano i prilično organizirano. Za sve što član delegacije ili prateće

komisijama, sukladno svojim interesima, a sudjelovat će i u radu političkih grupa. Tada ćemo moći reći da hrvatska delegacija doista sudjeluje u kreiranju europskih javnih politika lokalnih i regionalnih vlasti. (M.I.)



Iako se sad već čini kao davno obavljen posao, nije zgorega podsjetiti se kako se hrvatska lokalna samouprava izjasnila na referendumu o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji. Glasovanju se odazvalo se 1,959.466 građana, što je manje u odnosu na posljednje parlamentarne izbore iz prosinca 2011. kad je glasovao 2,446.831 građanin. Najviše eurofila zabilježeno je u Međimurskoj županiji gdje je 75,73 posto birača bilo "za" EU, a tu je rekorder općina Donji Vidovec s 84,09 posto. Drugo mjesto pripada općini Sveti Martin na Muri, a treće Vratišincu. S postotkom većim od 80 mogu se pohvaliti i Donji Kukuzari u Sisačko-moslavačkoj županiji, Gračac, Čabar i Kamanje.

Od 556 gradova i općina u Hrvatskoj, samo u njih 18 većina birača glasovala je protiv ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Najveći postotak protiv EU, 63,24 posto, zabilježen je u općini Preseka u Zagrebačkoj županiji, u kojoj je protiv ulaska

u Uniju većinski glasovala tekođer i općina Rakovec.

Četiri općine koje su se protivile EU-u nalaze se u Koprivničko-križevačkoj županiji (Gola, Novo Virje, Ferdinandovac i Sveti Petar Orehovec), a šest ih je u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Zagvozd, Prgomet, Zadvarje, Nerežišća, Lećevica i Primorski Dolac). Većinski protiv ulaska u EU bile su i općine Lumbarda na Korčuli i Župa dubrovačka, a Bibinje je s 52,6 posto birača glasovalo protiv. U Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji našla se po jedna općina koja je većinski protiv EU-a: Gračišće (gdje je inače Kukuriku koalicija pobijedila s preko 60 posto glasova) odnosno Lopar, a jedna je takva općina u Šibensko-kninskoj županiji, Ružić. U ostalih 538 hrvatskih gradova i općina većina birača podržala je ulazak Hrvatske u EU.

Svi gradovi za EU

U Gradu Zagrebu i zagrebačkoj županiji 67,8 posto birača pozitivno se odredilo prema EU. U Splitu je za ulazak u EU glasovalo 59,57 posto izašlih birača. U Rijeci je 69,45 posto reklo da, a u Puli 69,88 posto. U Šibeniku 62,93 posto građana želi da Hrvatska uđe u Europ-

sku uniju, u Zadru 61,79 posto, Dubrovniku 57,37 posto te u Osijeku 68,3 posto. Vukovar je također podržao odlazak Hrvatske u EU, potom Varaždin, pa Slavonski Brod, Koprivnica, Sisak, Velika Gorica, Karlovac, Bjelovar, Zabok, Gospic te Čakovec.

Odaziv birača

Dakle, nijedan grad nije bio većinski protiv EU-a. Grad koji se pokazao najviše proeuropskim je Gračac: rezultat je 82,34 posto glasova "za".

Gledano na razini županija, Brodsko-posavska (72,61% za), Ličko-senjska (70,66% za) i Požeško-slavonska (70,14% za) imaju najveći postotak birača koji su za ulazak Hrvatske u EU. Za njima slijede Vukovarsko-srijemska (69,02 posto za) i Primorsko-goranska županija (68,81 posto za). Županije koje su podržale ulazak Hrvatske u EU s najmanjom većinom su Dubrovačko-neretvanska (56,93% za), Splitsko-dalmatinska (58,55% za), Koprivničko-križevačka (60,47% za) i Zadar-ska (61,40 posto za).

Postoci se odnose na birače koji su izašli na glasovanje. Brojke o odazivu birača također su zanimljive: najmanje ih je izašlo u općini Civljane u Šibensko-kninskoj županiji - samo 6,18 posto. U obližnjoj Biskupiji izašlo je 11,44 posto upisanih birača. Najveći odaziv birača zabilježen je u općinama Rakovec u Zagrebačkoj županiji i Nerežišća na Braču: 82,32 posto, odnosno 65 posto birača. U obje općine većina izašlih birača glasovala je protiv ulaska Hrvatske u EU. Još jedna antieuropolska općina, Zadvarje u zaleđu Makarske, imala je velik odaziv birača: 59,83 posto. Njih 55,47 posto glasovalo je protiv ulaska u EU. (izvor: DIP, Večernji list, Vjesnik) (V.F.)

DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI OD SIJEĆNJA DO OŽUJKA 2012.

Izrada Nacionalnog programa za Rome

Na inicijativu Ureda za nacionalne manjine početkom siječnja započeo je proces revizije postojećeg Nacionalnog programa za Rome u kojem sudjeluje i predstavnik Udruge općina. U okviru prema novog strateškog dokumenta posebna pozornost posvećuje se oblastima kulturnog i društvenog života Roma, statusnim pitanjima, nediskriminaciji i besplatnoj pravnoj pomoći te zdravstvu.

Sastanak s načelnicima s područja Karlovačke županije

U petak 27. siječnja 2012. predsjednik UORH-a Đuro Bukvić održao je u Općini Netretić radni sastanak s načelnicima s područja Karlovačke županije. Prisutni načelnici informirani su o radu UORH-a tijekom 2011. i budućoj ulozi udruga lokalne samouprave u uvjetima hrvatskog članstva u EU-u. Najavljen je da će na novinske napise o prekrapanju granica lokalnih jedinica UORH odgovoriti iniciranjem i organiziranjem ozbiljne javne rasprave na koju će biti pozvani svi koji o tome imaju nešto za reći.

Rasprava o Partnerstvu za otvorenu vlast

U suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova te veleposlanstvom SAD-a, a uz finansijsku pomoć Europske Unije, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske organizirao je 31. siječnja 2012. javnu raspravu pod nazivom "Partnerstvo za ot-

vorenu vlast" na kojoj su sudjelovali i predstavnici Udruge općina. Riječ je o inicijativi čija je svrha osigurati konkretan napredak na području transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti, uključivanja i osnaživanja građana i civilnoga društva, borbe protiv korupcije te korištenja novih tehnologija za poboljšanje kvalitete usluga koje javna uprava pruža građanima.



Delegacija UORH-a u Ministarstvu uprave

Predsjednik Đuro Bukvić, dopredsjednici Ivica Mesić i Stjepan Muhek i koordinator Mladen Ivanović održali su sastanak s ministrom uprave, 30. siječnja 2012. U kraćem razgovoru predstavnici UORH-a ministru su predstavili dosadašnji rad UORH-a i ponudili suradnju u pitanjima koja se tiču sustava lokalne samouprave. Ministar Arsen Bauk naglasio je kako će Ministarstvo u svaki dio procesa reforme sustava lokalna samouprave uključiti sve zainteresirane, pa tako i UORH, što je ohrabrilo okupljene.

Hrvatski predstavnici na Plenarnoj sjednici Odbora regija

Devetoro članova hrvatske delegacije na čelu s gradonačelnikom Rijeke Vojkom Obersnelom sudjelovalo je 15. veljače u radu 94. plenarne sjednice Odbora regija u Bruxellesu. Time su po prvi puta nakon

potpisivanja Ugovora o prisupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji u prosincu 2011. hrvatske lokalne i regionalne vlasti sudjelovale u radu europskih institucija. Predstavnike općina u delegaciji čine Đuro Bukvić (predsjednik UORH-a) i načelnica općine Križ Ivana Posavec Krivec.

Redovna godišnja

Skupština Udruge općina

U prisutnosti 128 predstavnika članica, 29. veljače 2012. godine u hotelu Sheraton u Zagrebu održana je redovna godišnja Skupština Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Skupština je jednoglasno usvojila izvješće o radu Udruge za 2011. i finansijsko izvješće za proteklu godinu kao i programske dokumente za naredno razdoblje među kojima valja istaknuti Strategiju razvitka Udruge općina za razdoblje 2013. - 2017. Neki od ciljeva tog dokumenta jesu: članstvom obuhvatiti najmanje 75% ukupnog broja hrvatskih općina; započeti organizaciju ciljanih obuka, jačanje zagovaranja, te implementacija usluge centralizirane javne nabave. Prilikom uvođenja novih aktivnosti (ili usluga) potrebno je osloniti se na dva kriterija: usmjerenost na članstvo (osmišljavanje aktivnosti koje su potrebne članicama) i objektivnu potrebu (jesu li ispunjeni uvjeti koji opravdavaju uvođenje novih ili zadržavanje, odnosno unapređenje postojećih aktivnosti).

Promoviranje IMC priručnika

U okviru završnih aktivnosti projekta s Vijećem Europe u Zagrebu je 15. ožujka održano predstavljanje priručnika za međuopćinsku suradnju kojeg je pripremila Udruga općina. Uz primedbe i pozdrave predsjednika Udruge Đure Bukvića te Daniela Popescua, čelnika Centra ekspertize za reformu lokalnih vlasti Vijeća Europe, autori priručnika Teodor Antić i Mladen Ivanović objasnili su njegove karakteristike, svrhu i domete. Poseban interes okupljenih izazvale su dvije prezentacije uspješne međuopćinske suradnje: načelnik Općine Kamanje Damir Mateljan govorio je o izradi i provedbi različitih zajedničkih pro-

jemata općina unutar Lokalne akcijske grupe (LAG-a) Vallis Colapis u Karlovačkoj županiji, a zamjenik načelnika Općine Gola Marko Horvat o zajedničkom dječjem vrtiću Općine Gola i općine Drnje.

Studijski posjet Nizozemskoj

U okviru projekta "Antikorupcijske mjeru u provedbi politika javne nabave" što ga provodi Partnerstvo za društveni razvoj iz Zagreba u suradnji s Udrugom općina kao projektnim partnerom, nekoliko načelnika odnosno pročelnika iz Kumrovca, Kraljevca na Sutli, Marije Bistrice, Krnjaka, Bedekovčine, Promine, Drniša i Ozlja, boravilo je tri dana na studijskom putovanju u Nizozemskoj. Cilj je studijskog putovanja bio objasniti kako se štiti integritet javnih službenika prilikom javne nabave, odnosno kako odolijevati mogućim iskušenjima i potencijalnim sukobima interesa te kako su definirana

pravila u vezi javne nabave.

Sudjelovanje na skupštini NALAS-a

U Prištini je 29. i 30. ožujka 2012. održana Sedma godišnja skupština NALAS-a kojoj su prisustvovali i predstavnici Udruge općina (UORH) - predsjednik Đuro Bukvić i dopredsjednik Ivica Mesić. Na Skupštini su se po prvi put birali dužnosnike NALAS-a u skladu s novim, rotacijskim sustavom izbora, prema kojem će idućih godinu dana dužnost predsjednika NALAS-a obnašati Özgen Keskin, gradonačelnik turske općine Bursa-Yildirim, dok su na mjesto dopredsjednika izabrani Đuro Bukvić i Anton Peršak iz Slovenske asocijacije općina.

Zajednička fotografija polaznika studijskog posjeta Nizozemskoj

